

voor het leven

De vdk-code voor duurzaam
en ethisch bankieren

Inhoudstafel

Inleiding: als sinds 1926 waardegedreven bankieren

1. Uitgangspunten van vdk bank voor ethisch en duurzaam bankieren
  - 1.1 Negen garanties van vdk als ethische, duurzame en lokale bank
  - 1.2 Onze bijdrage tot de 'Sustainable Development Goals'
2. Belang en algemene aanpak van duurzaamheid bij herbeleggingen en kredietverlening
3. ESG-benadering voor beleggen in overheden en door overheden gecontroleerde bedrijven
  - 3.1. Mens en maatschappij
  - 3.2. Milieu
  - 3.3. Goed bestuur
4. ESG-benadering voor beleggen in en kredietverlening aan bedrijven: een drievoudige filter
  - 4.1. Voldoen aan internationale normen in verband met mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en eerlijk zakendoen
    - 4.1.1. Respect voor de mensenrechten
    - 4.1.2. Respect voor de arbeidsrechten
    - 4.1.3. Respect voor het milieu
    - 4.1.4. Eerlijk zakendoen
  - 4.2. Uitsluiting van onethische en onduurzame producten en sectoren
    - 4.2.1. Geen extractie van fossiele brandstoffen
    - 4.2.2. Geen opwekken van energie uit fossiele brandstoffen of vanuit nucleaire oorsprong
    - 4.2.3. Geen productie van of handel in wapens
    - 4.2.4. Geen productie van tabak
    - 4.2.5. Geen derivaten op landbouwgrondstoffen
    - 4.2.6. Streng tegen schending dierenrechten / geen bont
    - 4.2.7. Geen controversiële kansspelen of aanzetten tot gokken
    - 4.2.8. Geen pornografie
    - 4.2.9. Geen productie of verwerking genetisch gemodificeerde organismen
    - 4.2.10. Strenge screening green bonds
  - 4.3. Keuze voor bedrijven met hoge ambitie en goede praktijken ("Best in universe")
    - 4.3.1. Mens en maatschappij
      - Mensenrechtenbeleid
      - Realisatie arbeidsrechten
      - Sociale inclusie
      - Gendergelijkheid

4.3.2. Milieu

- Klimaatambitie en -actie
- Bescherming biodiversiteit
- Waterbewustzijn
- Duurzaam materiaalgebruik

4.3.3. Eerlijk zakendoen

- Corruptie voorkomen
- Witwaspraktijken vermijden
- Correcte belastingen en financiële relatie met de overheid

5. Aanbod van duurzame beleggingsproducten

5.1. Producten met een vdk-label

5.2. Andere beleggingsfondsen

6. Gedragscode voor leveranciers en partners

6.1. Basisprincipes van het vdk aankoopbeleid

6.2. Doelstellingen (algemeen en op vlak van duurzaamheid) binnen het aankoopbeleid

6.3. Algemene evaluatiecriteria ter beoordeling van leveranciers en partners

7. Transparantie

7.1. Rapportage

7.2. Grote kredieten

7.3. Bankbeleggingen

7.4. Externe controle

Inleiding: al sinds 1926 waardegedreven bankieren

Als iemand weet wat waardegedreven en maatschappelijk verantwoord bankieren is, dan wel vdk bank.

In 1926 werd vdk opgericht als spaarbank voor en door arbeiders in het Gentse, om hun levensomstandigheden te verbeteren en hen beter te beschermen tegen financiële tegenslagen.

Sinds de oprichting is vdk bank samen met de samenleving en met haar klanten sterk geëvolueerd. We zijn nu een volwaardige bank met een complete bankservice. Ook op vlak van duurzaam en ethisch bankieren hebben we de nieuwe maatschappelijke uitdagingen mee geabsorbeerd. Steeds vertrekkend van hetzelfde maatschappelijke betrokken DNA, willen we een deel zijn van de oplossing voor de hedendaagse sociale en milieuproblemen.

Drie elementen maken een bank als vdk duurzaam:

- Producten en diensten: we zorgen voor een consequent aanbod dat de klanten in staat stelt duurzaam met het eigen geld om te gaan.
- Investerings: de investeringen en de kredietverlening van de bank zelf vertrekken vanuit ethische en duurzame normen.
- Inbedding: vdk bank is een lokale bank, met een menselijke schaal en een solidair bestuur. Dat zorgt ervoor dat de eigen regio er wel bij vaart, dat we dicht bij de mensen staan en dat er op lange termijn wordt gedacht en gewerkt.

In deze code brengen we heel wat samen.

We leggen gebald onze uitgangspunten voor duurzaam en ethisch bankieren uit, vertaald in negen garanties voor ethisch en duurzaam bankieren, rechtstreeks gericht aan de klant. We duiden aan op welke manier we meewerken aan de 'Sustainable Development Goals'.

Veel aandacht in deze code gaat naar de standaarden die we gebruiken voor bankbeleggingen en kredietverlening aan bedrijven en overheden. Klanten hebben het recht te weten op welke manier hun geld gebruikt wordt, naar wat soort activiteiten en bedrijven het wel en niet vloeit.

vdk bank heeft zelf geen beleggingsproducten voor klanten in beheer. We hebben wel een 100% duurzaam aanbod voor onze klanten. We maken duidelijk hoe we die keuze maken.

Je vindt onze criteria voor het selecteren van leveranciers en partners terug in deze code.

Tenslotte zetten we op rij op welke manier we inzicht geven in onze praktijk, hoe we onze ambitie voor transparantie waar maken.

Deze code staat niet op zich. Er is immers nog veel meer dat vdk bank tot een ethische en duurzame bank maakt, dat je niet in deze code maar op ander plekken en in andere beleidsdocumenten zal terugvinden.

Neem dus zeker ook onze klimaatdoestellingen en -plannen door. Lees in onze jaarlijkse verslagen hoe ons beleid rond personeel en gendergelijkheid er uit ziet. Ontdek hoe we onze sociale rol ook voor onze klanten serieus nemen, en we bijvoorbeeld steeds klanten zullen beschermen tegen te hoge schuldenlast. Ons privacy beleid is doortastend en consequent.

Bankieren is een nuttige en mooie maatschappelijke activiteit. Tenminste, als je het op een doordachte en juiste manier doet. Deze code geeft alvast aan hoe vdk bank het invult.

1. Uitgangspunten van vdk bank voor ethisch en duurzaam bankieren

1.1. Negen garanties van vdk als ethische, duurzame en lokale bank

vdk bank is ethisch, duurzaam en lokaal.

De bank heeft dit vertaald in negen garanties voor haar klanten, die we hier rechtstreeks aanspreken.

Ethisch: we kijken je recht in de ogen

Garantie 1: We zijn eerlijk, we kijken je recht in de ogen en willen dat altijd kunnen blijven doen.

Wij zijn een adviesbank. We denken samen met jou na over hoe je je dromen en ambities financieel kan waarmaken. En dan is vertrouwen in elkaar onmisbaar.

Garantie 2: vdk bank is een volksbank, een bank voor iedereen.

We maken tijd voor persoonlijk contact met jou en met alle klanten. We zijn steeds aanspreekbaar. In 1926 startten we als bank van de werkmens. Als bank van organisaties en ondernemingen die onze samenleving hechter maken. Solidariteit is onderdeel van ons DNA.

Garantie 3: Vdk bank ziet geld als een instrument om de samenleving en het leven van mensen te verbeteren, niet als een doel op zich.

We kiezen voor duurzame winst op lange termijn, en niet voor snel en maximaal gewin op korte termijn. Dat zorgt voor een fair rendement voor jou als klant en voor de samenleving in haar geheel.

Duurzaam: goed voor mens en milieu

Garantie 4: Onze en jouw beleggingen gaan naar duurzame bedrijven en correcte overheden.

De beleggingen die wij als bank doen en de beleggingen die we jou adviseren en aanbieden, gaan enkel richting bedrijven en overheden die op een bewuste manier rekening houden met de mens en milieu. Je geld gaat dus niet oliewinning of wapenproductie of kinderarbeid, maar wel naar bedrijven die ambitie en actie tonen rond mensen- en arbeidsrechten, sociale inclusie, klimaat en natuur.

Garantie 5: We gebruiken je spaargeld om zinvolle projecten te financieren.

Het geld op je spaarrekening gaat onder andere naar kredieten voor huisvesting, duurzame energie en zorg. Zo zorg je er voor dat je duurzaam bent, zonder dat je er moeite voor moet doen. Je geld doet het voor je.

Garantie 6: Onze ethische en duurzame standaarden gelden voor de hele bank.

vdk bank hanteert deze hoge criteria in alles wat we doen. Coherentie is essentieel. Enkel als de bank én consequent duurzame producten aanbiedt én zelf duurzaam investeert, ben je als klant zeker dat je geld bijdraagt aan een duurzame wereld. Doordat je bij vdk bank terecht kan voor alle belangrijke bankdiensten, moet je je als klant bovendien niet opsplitsen en kan je in alle comfort voor duurzaamheid kiezen.

Lokaal: ingebed in de Vlaamse samenleving en economie

Garantie 7: We investeren in echte mensen en de echte economie.

Het merendeel van onze middelen gaan naar kredietverlening voor gezinnen, bedrijven en organisaties in Vlaanderen. We staan dicht bij jou en onze andere klanten. We geven advies om het geld om een goede manier in te zetten.

Garantie 8: Onze beslissingen nemen we zelf.

vdk bank is al sinds 1926 een zelfstandige Vlaamse bank. Wij kiezen bewust voor menselijke meerwaarde door direct en persoonlijk contact. Zonder inmenging van holdings of buitenlandse groepen, met korte beslissingslijnen dicht bij onze klanten. Ver van de grote bankcrisissen varen wij onze eigen koers. Ook de belastingen betalen we 100% in eigen land. Dat geld kan dus gebruikt worden voor publieke investeringen die jou ten goede komen.

Garantie 9: We bankieren veilig en voorzichtig.

Als lokale bank op menselijke schaal beschikt vdk bank over een van de stevigste kapitaalbuffers in onze bankwereld. We bouwden solide reserves op. Dit kan omdat onze aandeelhouders een flink stuk van de winst blijven reserveren voor duurzame stabiliteit. We bankieren veilig en voorzichtig. Jouw geld is bij ons in veilige handen.

1.2. Onze bijdrage tot de 'Sustainable Development Goals'

Op volgende manier werkt vdk bank mee aan het realiseren van acht duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, overeengekomen in het kader van de Verenigde Naties:

Nr	SDG	Aanpak van vdk bank
5	Gendergelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Onze investeringscriteria vereisen dat bedrijven aandacht hebben voor gendergelijkheid. • We steunen het charter voor meer genderdiversiteit in de financiële sector, voor gelijke kansen en gelijke verloning voor mannen en vrouwen en maken dit concreet.
8	Waardig werk en economische groei 	<ul style="list-style-type: none"> • Onze investeringscriteria stellen voorop dat zowel bedrijven als landen de mensen- en arbeidsrechten naleven en respecteren. • We voorzien kredieten voor missiegedreven bedrijven en organisaties. • Onze leveranciers moeten de principes en uitgangspunten uit de vdk-gedragscode onderschrijven. • We hebben eerlijke arbeidsomstandigheden en bevorderen welzijn en gezondheid op het werk.
10	Ongelijkheid verminderen 	<ul style="list-style-type: none"> • Als lokale en voorzichtige bank voorkomen we economische schokken en crisissen, die mensen in zwakkere posities zwaarder treffen en ongelijkheid vergroten. • Met onze transparante en betaalbare woonkredieten geven we mensen kansen om kwaliteitsvolle huisvesting te verwerven. Door onze voorzichtige aanpak voorkomen we dat mensen in problemen terechtkomen. • We ondersteunen maatschappelijke organisaties om armoede en uitsluiting lokaal en wereldwijd tegen te gaan.
11	Duurzame steden en gemeenschappen 	<ul style="list-style-type: none"> • Via onze woonkredieten zorgen we voor haalbare huisvesting. • Met groene kortingen en gerichte adviesgesprekken stimuleren we energiebesparing en hernieuwbare energie.

<p>12</p>	<p>Verantwoorde consumptie en productie</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • We geven onze klanten alle kansen om ethisch met hun geldzaken om te springen. • Onze leveranciers moeten zich engageren om zelf op een duurzame wijze te werken. • In onze eigen werking volgen we principes van circulair (ver)bouwen, beperken we ons kantoorafval en houden we rekening met onze CO2-uitstoot.
<p>13</p>	<p>Klimaatactie</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • We werken aan een ‘science-based target’ of wetenschappelijk onderbouwd doel om de klimaatopwarming op maximaal 1,5 °C te houden. • In onze investeringscriteria houden we rekening met de klimaatimpact van bedrijven. Zo sluiten we elke financiering van de ontginning van fossiele brandstoffen uit. Voor landenobligaties komen enkel landen in aanmerking die het Klimaatakkoord van Parijs hebben ondertekend. • Intern werken we met een klimaatplan rond milieuvriendelijk energieverbruik, mobiliteit en materiaalgebruik.
<p>16</p>	<p>Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Onze investeringscriteria sluiten de productie en verkoop van wapens uit. Ook bedrijven en landen waarvan corruptie of mensenrechtenschendingen gekend zijn, worden niet ondersteund. • Intern hebben we een sterk beleid tegen witwaspraktijken en op het vlak van cybersecurity.
<p>17</p>	<p>Partnerschap om doelstellingen te bereiken</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • We vormen netwerken met andere organisaties en doen een beroep op de expertise van externe partijen om onze duurzaamheidsambities om te zetten in concrete acties.

2. Belang en algemene aanpak van duurzaamheid bij herbeleggingen en kredietverlening

vdk bank belegt een deel van het spaargeld van haar klanten om via de opbrengst rentebetalingen aan de klanten te kunnen doen. Dit noemen we herbeleggingen.

vdk bank streeft ernaar om het aandeel van herbeleggingen op haar balans laag te houden (10 tot 20%). We willen immers zoveel mogelijk van het spaargeld rechtstreeks in de vorm van kredieten naar de Vlaamse gezinnen en bedrijven laten vloeien.

Voor het deel dat wel belegd wordt, hanteert vdk bank strikte criteria. Zo weten de klanten dat er met hun geld ethisch en duurzaam wordt omgegaan. Een duurzame bank wordt je immers niet door enkele duurzame producten aan te bieden, dat ben je alleen als je coherent in al je bankactiviteiten rekening houdt met je maatschappelijke impact.

vdk bank houdt bij de herbeleggingen en voor kredietverlening op structurele en systematische wijze rekening met sociale aspecten (zoals mensen- en arbeidsrechten en sociale inclusie), het milieu (zoals klimaatopwarming en natuur) en met goed bestuur (zoals anti-corruptie). Dit wordt gevat in de term ESG ('Environmental, Social and Governance').

vdk bank werkt daarvoor stevast op basis van data en informatie om de wenselijkheid van een investering af te wegen. Die data en informatie worden aangeleverd door ISS, een internationaal gerenommeerd bedrijf gespecialiseerd in dataverzameling en analyse van duurzaamheidsprestaties en aangevuld met eigen informatievergaring.

vdk bank hanteert een strikte ESG-benadering zowel voor investeringen in overheden als voor investeringen en kredietverlening aan bedrijven.

3. ESG-benadering voor overheden en door overheden gecontroleerde bedrijven

Overheden (zowel staten als regionale en lokale overheden) spelen een onmisbare rol in de samenleving. Ze zorgen voor basisvoorzieningen als wonen, onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur. Daar is geld voor nodig dat onder meer via obligaties wordt opgehaald.

vdk bank investeert als lokale bank voornamelijk in obligaties van Belgische overheden. Als bank zijn we ingebed in ons eigen land. Hier kunnen we ook volop onze maatschappelijke rol spelen en maatschappelijke thema's mee aankaarten.

vdk bank doet voor overheden sowieso een uitgebreide ESG-check.

We houden daarbij rekening met de UN Global Compact, waarbij verschillende indicatoren op vlak van mens en maatschappij, milieu en goed bestuur in rekening genomen worden.

vdk bank investeert niet in overheden of in door die overheden gecontroleerde bedrijven die onderhevig zijn aan internationale sancties.

3.1. Mens en maatschappij

vdk bank sluit investeringen in overheden uit die schenden tegen

- mensen- of arbeidsrechten,
- vrijheid van vereniging,
- vrijheid van religie,
- vrijheid van meningsuiting,
- persvrijheid.

Eveneens uitgesloten zijn de staten waar

- de doodstraf nog wordt toegepast,
- kinderarbeid vrij verspreid is,
- wettelijk of maatschappelijke discriminatie van toepassing is op basis van gender of etniciteit.

vdk bank investeert enkel in staten die volgende verdragen hebben geratificeerd:

- De UN Global Compact,
- The international Bill of Human Rights, inclusief:
  - De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
  - Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
  - Het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten,
- Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd,
- ILO-arbeidsstandaarden.

Staten mogen maximum 3% van hun budget spenderen aan militaire doeleinden en moeten volgende verdragen of conventies rond controversiële wapens geratificeerd hebben:

- Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens,
- Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens,
- Verdrag rond biologische wapens,
- Verdrag over bepaalde conventionele wapens (CCW),
- Landmijnenverdrag,
- Verdrag over clusterprojectielen.

3.2. Milieu

vdk bank investeert enkel in staten die volgende verdragen hebben geratificeerd:

- Klimaatakkoord van Parijs,
- Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD),
- Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren en plantensoorten (CITES),
- Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (CMS),
- The International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture,
- Convention on Wetlands (ook bekend als de Ramsar Convention),
- Unesco World Heritage Convention (WHC),
- Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (UNCLOS).

vdk bank sluit staten uit die systematisch lobbyen tegen klimaatmaatregelen.

3.3. Goed bestuur

vdk bank sluit investeringen in staten uit die

- slecht scoren op vlak van corruptie,
- onvoldoende meewerken in de strijd tegen witwassen,
- die gecatalogeerd worden als 'niet vrij' door de NGO Freedom House,
- die minder dan 45 scoren op de Transparency International Corruption Perception Index.

4. ESG-benadering voor beleggen en kredietverlening aan bedrijven: een drievoudige filter

vdk bank screent alle bedrijven waarin ze investeert.

Om in aanmerking te komen voor investering, moet een bedrijf drie filters door.

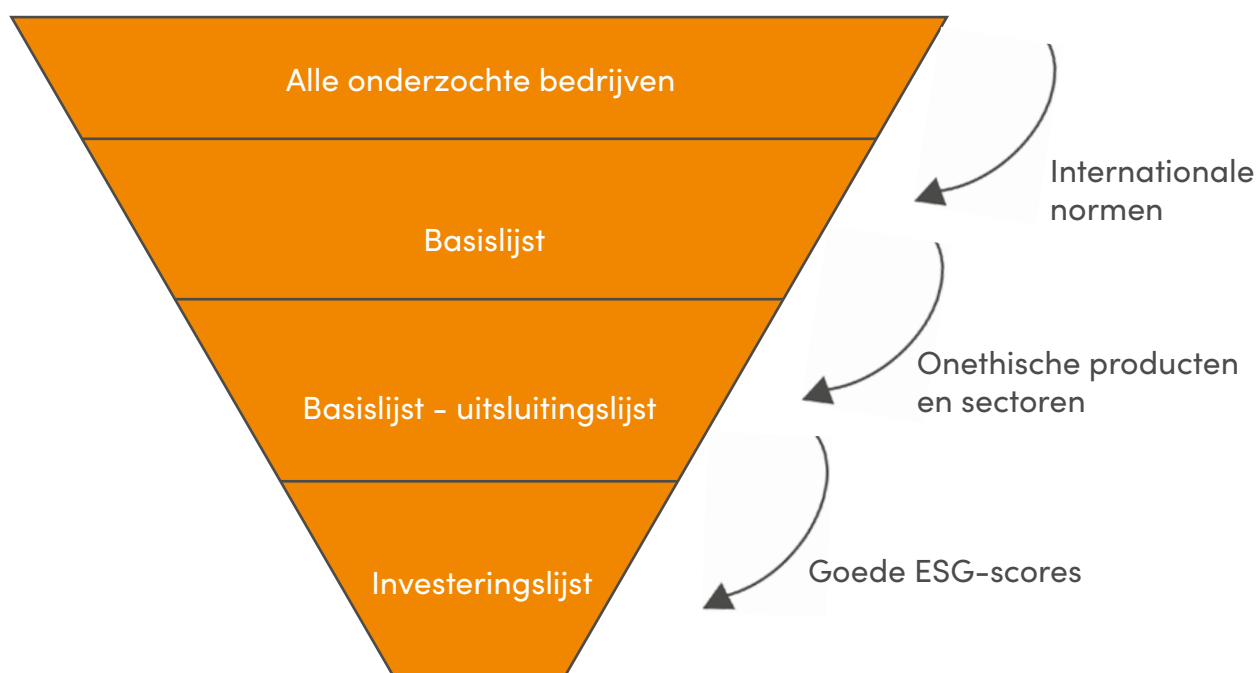
I. De bedrijven moeten voldoen aan internationale normen in verband met mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en eerlijk zakendoen. Dit is de basis. Alleen bedrijven die hieraan voldoen komen terecht op onze basislijst. (zie 4.1)

II. Uitsluiting: vdk bank investeert sowieso niet in onethische en onduurzame producten of sectoren. Bedrijven die zich daarmee bezig houden, komen terecht op onze uitsluitingslijst. (zie 4.2)

III. Best in universe: bij de overblijvende bedrijven (basislijst min de uitsluitingslijst) gaan we op zoek naar de bedrijven met hoge ambitie en goede praktijken. Voor 11 specifieke ESG-items formuleren we standaarden waaraan de bedrijven moeten voldoen. (zie 4.3)

vdk bank vertrekt in deze benadering van de informatie van dataleveranciers ISS, één van de grootste rating agencies op vlak van duurzaamheid ter wereld, en vult dit aan met eigen informatie. Na de drie filters hebben we de lijst van investeerbare bedrijven (investeringslijst). Die krijgt ten minste jaarlijkse een update. Nieuwe investeringen moeten compliant zijn met deze lijst.

Indien er bij de update bedrijven uitvallen die in portefeuille gehouden worden, zal vdk bank bij een ongewijzigd beleid binnen deze ondernemingen deze posities sowieso stopzetten. Obligaties kunnen, indien nodig om de verplichtingen te vervullen voor rendement en actief/passiefbeheer, maximum behouden worden tot einddatum, indien mogelijk worden ze sneller verkocht. Aandelen kunnen om dezelfde redenen tijdelijk aangehouden worden, zolang de beurskoers lager is dan de aankoopprijs.

4.1 Voldoen aan internationale normen in verband met mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en eerlijk zakendoen

Aan de hand van meer dan 50 normen en internationale verdragen – waaronder de 10 principes van de UN Global Compact en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Wolfsberg standaarden, de standaarden van de Internationale Handelorganisatie, de ILO-conventies, de OECD Guidelines on Multinational Enterprises, maar ook de IUCN Red List of de Ramsar Conventie – worden bedrijven gescreend op ernstige schendingen. Bedrijven die zich hier aan schuldig maken komenniet in de basislijst en komen dus voor vdk bank nooit in aanmerking om in te investeren.

vdk bank screent de bedrijven op bewezen of vermoedelijke inbreuken, en houdt ook rekening met de volledige impactsfeer van de bedrijven in kwestie. Zo wordt de waardeketen in rekening gebracht, door ook de grondstoffen of het energieverbruik te onderzoeken, maar ook de kwaliteitscontrole of het verdelen van de eindproducten.

4.1.1. Respect voor de mensenrechten

vdk bank respecteert en erkent de universele mensenrechten. Vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit situaties waarin de mensen- of arbeidsrechten onvoldoende zijn beschermd, noch uit controversiële praktijken op milieugebied of uit schending rond eerlijk zakendoen, ook als het wetgevend kader ontoereikend is.

vdk bank erkent dat er kwetsbare groepen zijn zoals vrouwen en meisjes, kinderen, (arbeids)migranten, inheemse volken, mensen die gediscrimineerd worden op basis van afkomst of ras, ouderen, armen, zieken, mensen met een handicap, analfabeten, mensen die besmet zijn met hiv of aids hebben, minderheids- en religieuze groeperingen, mensen die leven in bezette gebieden en mensen die onvoldoende beschermd zijn tegen landroof.

Voor het opstellen van de investeringslijst baseren ISS en vdk bank zich op:

- De UN Global Compact,
- The international Bill of Human Rights, inclusief:
  - De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
  - Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
  - Het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten,
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights,
- Voluntary Principles on Security and Human Rights,
- Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd.

4.1.2. Respect voor de arbeidsrechten

vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit situaties waarin de arbeidsrechten onvoldoende zijn beschermd, ook als het wetgevend kader ontoereikend is. Meer specifiek zal vdk bank niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – rechtstreeks of via hun leveranciers betrokken zijn bij het schenden van rechten rond:

- kinderarbeid,
- discriminatie,
- dwangarbeid,
- belemmering van vakbondsvrijheid,
- ernstige schendingen in andere domeinen die niet onder de arbeidsstandaarden van de ILO vallen (zoals bijvoorbeeld schending op vlak van werktijd, verloning, of arbeidsomstandigheden zoals gezondheid of veiligheid).

Naast eerder vernoemde verdragen baseren ISS en vdk bank zich hiervoor op:

- de arbeidsstandaarden van de Internationale Arbeidsorganisatie,
- sectorspecifieke standaarden en best practices.

4.1.3. Respect voor het milieu

vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit grove inbreuken of controversiële praktijken op milieugebied. vdk bank zal niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – rechtstreeks of via hun leveranciers hierbij betrokken zijn.

Meer bepaald baseren ISS en vdk bank zich hiervoor op:

- het Precautionary principle,
- sectorstandaarden,
- het principe van de best beschikbare technologie (BAT),
- de meest verregaande milieuwetgeving,
- de impact op internationaal beschermde gebieden via IUCN, RAMSAR, en UNESCO,
- de impact op bedreigde (dier)soorten via CITES en IUCN.

4.1.4. Eerlijk zakendoen.

vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit schendingen van eerlijke zakenpraktijken. Vdk bank zal niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – hierbij betrokken zijn.

Meer bepaald worden investeringen geweerd rond ernstige inbreuken op vlak van corruptie, financial accounting, belastingontduiking en witwassen. Dit houdt o.m. omkoping, het kunstmatig verplaatsen van inkomsten en het opzetten van offshore constructies in.

ISS en vdk bank baseren zich hiervoor op:

- het Precautionary principle,
- het principe dat de vervuiler betaalt,
- de meest verregaande internationale en economische wetgeving of rechtspraak.

4.2. Uitsluiting van onethische en onduurzame producten en sectoren

Sommige producten en sectoren dragen niet bij tot een sociale en duurzame samenleving. vdk bank sluit hen uit van investeringen, of staat slechts een uiterst beperkte betrokkenheid toe.

4.2.1. Geen extractie van fossiele brandstoffen

Courant wordt een onderscheid gemaakt tussen vier soorten fossiele brandstoffen:

1. steen- en bruinkool,
2. niet-conventionele olie en gas,
3. aardolie,
4. aardgas.

In het kader van de bestrijding van de opwarming van de aarde, is het belangrijk dat fossiele brandstoffen in de grond blijven en er volop geïnvesteerd wordt in andere energiebronnen.

Om die reden stelt vdk bank een nultolerantie aan de extractie van steen- en bruinkool, niet-conventionele ontginning van olie en gas, en de ontginning van aardolie en aardgas.

4.2.2. Geen opwekken van energie uit fossiele brandstoffen of vanuit nucleaire oorsprong

vdk bank hanteert een nultolerantie voor opwekking van energie uit fossiele brandstoffen of van nucleaire oorsprong.

4.2.3. Geen productie van of handel in wapens

vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven met activiteiten in productie en handel in zowel gebande als niet-gebande wapens voor militaire doeleinden. De screening omvat controversiële wapens of wapensystemen zoals chemische of biologische wapens, nucleaire wapens, anti-persoonsmijnen en clustermunitie. Ook fabrikanten van essentiële onderdelen van controversiële wapens, in zoverre bekend op basis van onze methodiek, vallen in deze categorie.

4.2.4. Geen productie van tabak

vdk bank screent bedrijven op productie en handel in tabakswaaren. Inzake productie hanteert vdk bank een nultolerantie. Voor handel staan we slechts een zeer beperkte betrokkenheid toe van 5%. We viseren niet de supermarkten of andere retail die een zeer beperkte betrokkenheid hebben, maar wel bedrijven die voor een substantiëler deel van hun winstmodel op tabak steunen.

4.2.5. Geen derivaten op landbouwgrondstoffen

vdk bank handelt niet in derivaten op landbouwstoffen voor eigen rekening. Hierdoor vermijdt vdk bank:

- op directe of indirecte wijze een impact op de prijs van landbouwgrondstoffen,
- dat de basisvoedselvoorziening van kwetsbare bevolkingsgroepen in gevaar gebracht worden.

4.2.6. Streng tegen schending dierenrechten / geen bont

vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven die producten produceren waarvoor proeven op dieren gebruikt worden, zonder dat dit wettelijk opgelegd wordt. Dit geldt in het bijzonder voor de productie van consumentengoederen. vdk bank screent de bedrijven verder m.b.t. de productie van en handel in bont. Inzake productie van bont hanteert vdk bank een nultolerantie.

4.2.7. Geen controversiële kansspelen of aanzetten tot gokken

vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven die betrokken zijn bij controversiële kansspelen zoals de exploitatie van casino's, gokkantoren of andere initiatieven die aanzetten tot gokken. Voor andere vormen van kansspelen zoals loterijen of de organisatie van prijsshows tolereert vdk bank een beperkte betrokkenheid, in de zin dat maximaal 5% van de omzet van de bedrijven uit deze activiteit gerealiseerd mag worden.

4.2.8. Geen pornografie

vdk bank screent bedrijven op productie en handel in pornografie. Inzake productie hanteert vdk bank een nultolerantie. Voor handel staan we slechts een zeer beperkte betrokkenheid toe van 5%. We viseren niet de krantenwinkels of andere retail die een zeer beperkte betrokkenheid hebben, maar wel bedrijven die voor een substantiëler deel van hun winstmodel op pornografie steunen.

4.2.9. Geen productie of verwerking genetisch gemodificeerde organismen

vdk bank trekt de kaart van de korte keten, lokale productie en eerlijke handelsverhoudingen. Dit botst vaak met de impact die grote ggo-bedrijven hebben. Daarom investeren we niet in bedrijven actief in de productie en de verwerking van ggo's. We bekijken case by case of er toepassingen zijn die deze effecten kunnen vermijden.

4.2.10. Streng screening green bonds

In het kader van de financiering van hernieuwbare energieprojecten of positieve projecten, zal vdk bank dossier per dossier screenen en evalueren. De uitsluiting van de voornoemde sectoren blijven van toepassing, maar financiering kan wel plaatsvinden in het kader van de transitie naar hernieuwbare energie (vanzelfsprekend voor zover de investering geen impact heeft op de uitgesloten activiteit) of het omvormen van het economisch model van de onderneming weg van de uitgesloten activiteit.

Dergelijke green bonds moeten voldoen aan de standaard van 'The Green Bond Principles of the International Capital Markets Association (ICMA), welke door een onafhankelijke partij worden getoetst.

Overzicht tolerantieniveaus voor uitsluiting

Thema	Activiteit	Tolerantieniveau
Extractie van fossiele brandstoffen	Steen- en bruinkool	0%
	Onconventionele aardolie of -gas	0%
	Conventionele aardolie of -gas	0%
Elektriciteitsproductie	Uit fossiele brandstoffen	0%
	Nucleair	0%
	Productie gebande wapens	0%
	Productie niet-gebande wapens	0%
	Handel gebande wapens	0%
	Handel niet-gebande wapens	0%
Tabak	Productie	0%
	Handel	5%
Kansspelen	Controversiële kansspelen zoals casino's, gokkantoren, of automaten	0%
	Andere vormen van kansspelen zoals loterijen of de organisatie van belspelletjes door telecomoperatoren.	5%
Dierenrechten	Testen op dieren, buiten de wet opgelegd	0%
	Productie van bont	0%
Pornografie	Productie	0%
	Handel	5%
Financiële producten	Derivaten op landbouwgrondstoffen	0%

4.3. Keuze voor bedrijven met hoge ambitie en goede praktijken (“Best in universe”)

Om op de investeringslijst van vdk bank te komen, moeten de bedrijven een laatste filter door. Ze moeten ambitie en goede praktijken tonen op elf domeinen dit voor vdk bank van bijzonder belang zijn, gegroepeerd rond ‘Mens en maatschappij’, ‘Milieu’ en ‘Eerlijk zakendoen’.

Dit gebeurt op basis van een gedocumenteerde beoordeling door data-analysebedrijf ISS en kan aangevuld worden met eigen informatievergaring.

vdk bank investeert enkel in bedrijven die minstens 2 scoren op een schaal van 1 tot 4 halen, gebaseerd op de ESG corporate rating van ISS, op volgende issues.

4.3.1. Mens en maatschappij

Mensenrechtenbeleid

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- een actief beleid heeft rond mensenrechten,
- due dilligence procedures rond mensenrechten hanteert,
- een mensenrechtenstandaard gebruikt voor leveranciers en onderaannemers.

Realisatie arbeidsrechten

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- een beleid heeft om de vrijheid van vereniging te verzekeren en collectieve onderhandeling te faciliteren,
- genoeg opleiding voorziet,
- genoeg werkzekerheid en een eerlijke verloning voorziet,
- oog heeft voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers,
- een standaard gebruikt inzake arbeidsrechten en werkomstandigheden voor leveranciers en onderaannemers.

Sociale inclusie

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- een beleid heeft rond gelijke kansen en anti-discriminatie en –pesten,
- maatregelen neemt om gelijke kansen, diversiteit en inclusie te bevorderen.

Gendergelijkheid

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- maatregelen neemt om gelijke kansen te bevorderen,
- genoeg vrouwelijke aanwezigheid heeft in de management posities en bij het uitvoerend management.

4.3.2. Milieu

Klimaatambitie en -actie

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- kwaliteitsvolle doelstellingen heeft om de uitstoot van broeikasgassen naar beneden te brengen,
- maatregelen en plannen heeft om deze doelstellingen te halen.

Bescherming biodiversiteit

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- beleid heeft rond biodiversiteitsbeheer,
- respect heeft voor beschermde gebieden,
- maatregelen voorziet om ontbossing te voorkomen.

Waterbewustzijn

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- data bijhoudt over haar watergebruik,
- kwaliteitsvolle doelstellingen heeft om drinkwaterverbruik te verminderen,
- maatregelen en plannen heeft om deze doelstellingen te bereiken,
- geen potentiële nieuwe activiteiten beoogt in regio's met een hoog niveau van waterstress,
- een strategie heeft om zeevervuiling door microplastics te voorkomen.

Duurzaam materiaalgebruik

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- procedures heeft en gebruikt om zo veel mogelijk te werken met hernieuwbare grondstoffen of bio-gebaseerde producten,
- materiaal-efficiënte productiemethoden heeft,
- een strategie heeft voor levensduur en recycleerbaarheid van producten.

4.3.3. Eerlijk zakendoen

Corruptie voorkomen

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf een kwaliteitsvol beleid heeft rond:

- corruptie,
- antitrust,
- belangenconflicten,
- handel met voorkennis,
- geschenken.

Witwaspraktijken vermijden

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf een kwaliteitsvol beleid heeft rond:

- voorkomen en tegengaan van witwaspraktijken,
- geldigheid van financiële informatie.

Correcte belastingen en financiële relaties met de overheid

Er wordt onderzocht en beoordeeld of het bedrijf:

- haar fiscale verplichtingen nakomt,
- zich niet schuldig maakt aan belastingontduiking en winstverschuiving,
- niet betrokken is bij controverses in verband met haar financiële relaties met overheden.

5. Aanbod van duurzame beleggingsproducten

vdk bank doet zelf geen beheer van beleggingsfondsen, pensioenfondsen of pensioenverzekeringen.

Wij hebben wel een aanbod van die producten voor onze klanten, waarbij wij fungeren als distributeur. Ook in die rol willen we onze duurzaamheidsambitie en de standaarden die we voor onszelf gebruiken, zo veel mogelijk realiseren.

5.1. Fondsen met een vdk-label

De beleggingsfondsen die het vdk label dragen volgen de standaarden van deze vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren. De beheerder kan daarbij gebruik maken van de data van ISS zoals die door ons worden ter beschikking gesteld, of de beheerder kan beroep doen op een andere data-provider om deze standaarden op basis van hun data concreet te maken.

5.2. Andere beleggingsfondsen

Voor de selectie van de andere beleggingsfondsen waarrond de vdk-medewerkers actief advies geven, gelden volgende regels (naast de gedragscode voor leveranciers, zie punt 6 van deze code):

- Sowieso moet elk fonds en elke beleggingsverzekering zich in lijn zetten met artikel 8 of artikel 9 van de 'Sustainable Finance Disclosure regulation' van de EU.
- vdk bank doet ook een inhoudelijke evaluatie van de fondsen en zoekt gelijkwaardige fondsen, zoveel mogelijk in lijn met de eigen code. Indien er binnen deze producten een positie in overtreding met de vdk code wordt vastgesteld, zal vdk bank in dialoog gaan met de fondsbeheerder met het oog op het verhogen van het bewustzijn rond de principes rond duurzaam en ethisch bankieren, zoals uitgewerkt in deze code.

6. Gedragscode voor leveranciers en partners

vdk bank verwacht van alle medewerkers dat zij de wet en de eigen deontologische codes strikt volgen en bijkomend in alle gevallen ethisch handelen. vdk bank heeft dezelfde verwachtingen van haar leveranciers en partners. De gedragscode voor leveranciers en partners van vdk bank omschrijft deze algemene verwachtingen.

Deze gedragscode belet niet dat er in de contracten tussen de leverancier/partner en vdk bank meer specifieke bepalingen worden opgenomen.

6.1. Basisprincipes van het vdk aankoopbeleid

- De naleving van de geldende wetgeving, zowel Belgisch als Europees.
- Een objectieve selectie- en toewijzingsprocedure voor nieuwe leveranciers/partners op basis van vooraf bepaalde technische en commerciële criteria.
- Het uitsluiten van belangenconflicten, waarbij leveranciers/partners een financiële of andere relatie zouden hebben met vertegenwoordigers van vdk bank. Vriendschappen buiten het professioneel kader zijn onvermijdelijk en aanvaardbaar maar leveranciers/partners mogen deze niet gebruiken om een commerciële beslissing te beïnvloeden. Familiale relaties worden door de leveranciers/partners bij aanvang van de selectie- en toewijzingsprocedure aan vdk bank gemeld.
- Giften aan medewerkers van vdk bank, buiten eenvoudige geschenken en maaltijden, zijn niet toegelaten.
- Vertrouwelijkheid: zowel wat betreft kandidaten, als andere informatie die tijdens de procedure werd verkregen en de resultaten van de selectie- en toewijzingsprocedure.
- Een open en transparant informatiebeleid tegenover alle (kandidaten) leveranciers/partners.

6.2. Doelstellingen (algemeen en op vlak van duurzaamheid) binnen het aankoopbeleid

- Een uitstekende service voor een faire prijs.
- Continu zoeken naar de beste leverancier/partner.
- Bestaande leveranciers/partners periodiek evalueren.
- Leveranciers/partners zoeken die zelf en via hun onderaannemers (zoveel als mogelijk) ons duurzaam ethisch beleid onderschrijven. Voor de bancaire operationele werking in het algemeen en haar herbeleggingsbeleid in het bijzonder, houdt vdk bank daarenboven rekening met de principes zoals beschreven in de policy met betrekking tot financiering van controversiële activiteiten.

6.3. Algemene evaluatiecriteria ter beoordeling van leveranciers en partners

- De prijs met inbegrip van een analyse van 'Total cost of ownership'.
- De mate waarin de leverancier/partner tot het duurzaam ethisch beleid van vdk bank kan bijdragen.
- Een voorkeur voor producten of diensten die door een onafhankelijke partij een label toegewezen kregen dat als referentie voor maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt aanvaard.
- Een voorkeur voor resultaatsverbintenissen.
- Het respecteren van termijnen.
- De economische en financiële sterkte van het bedrijf.
- Het voorleggen van 'credentials' en 'best practices'.

7. Transparantie

vdk bank vindt het belangrijk om rond haar beleid en haar praktijk, zowel in het algemeen als inzake duurzaam en ethisch bankieren, openheid te bieden. Op die manier kunnen klanten, maatschappelijke organisaties en iedereen die er interesse in heeft, inzicht krijgen in waar we als bank staan. Het geeft ons ook de kans om uit de feedback, zowel de positieve als de negatieve, te leren en ons als bank verder te ontwikkelen.

7.1. Rapportage

Elke jaar doen we een uitgebreide jaarrapportage over onze resultaten en onze werking, met steeds ruime aandacht voor duurzaamheid.

Over 2020 hebben we een eerste keer een formeel duurzaamheidsverslag (volgens de GRI-methode) uitgebracht. We hebben dat gecombineerd met een uitschrijven van onze duurzaamheidsfilosofie (onder de titel: “De weg van ons geld”).

vdk bank kiest vanaf de rapportage over 2021 voor een geïntegreerde rapportage, waarbij de GRI-benadering in het werkingsverslag geïntegreerd wordt. Daarin onder meer ook onze personeelsaanpak, ook op vlak van inclusie en gendergelijkheid, en onze fiscale gegevens (betaalde belastingen, eventuele fiscale rulings).

vdk bank is ondertekenaar van de “Principles of Responsible Banking” en neemt de bijhorende publieke rapportering ter harte.

Op onze website zijn andere relevante documenten en rapportages te vinden, waaronder al zeker:

- Onze klimaatprestaties, doelstellingen en plannen.
- Klachtenprocedures en een geanonimiseerd overzicht van verkregen klachten en gevolggeving.

7.2. Grote kredieten

vdk bank publiceert jaarlijks op haar website een overzicht van lopende professionele kredieten boven 5 miljoen euro.

Sinds mei 2021 is deze voorwaarde bij alle professionele kredietovereenkomsten standaard opgenomen. Voor vroeger afgesloten kredieten stelt vdk bank de vraag aan elke betrokken kredietnemer boven de 5 miljoen euro, en publiceren we bij toestemming.

7.3. Bankbeleggingen

vdk bank publiceert jaarlijks op haar website de namen van de overheden waarvan we obligaties in portefeuille hebben.

vdk bank publiceert jaarlijks op haar website de namen van bedrijven waar ze obligaties of aandelen van in portefeuille heeft. Daarbij wordt aangegeven welke bedrijven eventueel niet meer voldoen aan de standaarden van de code voor ethisch en duurzaam bankieren en die uitgefaseerd zijn of worden.

7.4. Externe controle en dialoog

Door diverse onafhankelijke adviesbureaus en experts in maatschappelijk verantwoord investeren, laten we financiële producten en beleggingsdiensten controleren, doorlichten en certificeren. Op die manier kunnen we er ons van verzekeren dat deze beantwoorden aan specifieke vereisten op het gebied van ethiek en duurzaamheid.

We hebben een uitgebreid netwerk van partners waar we mee samenwerken. Van vakbeweging over milieuspecialisten tot dataleveranciers. Ze houden ons allemaal scherp met hun expertise en betrokkenheid.